

Ösel Offshore OÜ

Kesknõmme kalakasvatus, Kihelkonna vald, Saaremaa
reg nr 14207532

Tehnilise Järevalve Amet

Sõle 23 A, Tallinn 10614

23.02.2017

Täiendatud 14.02.2018

Täiendatud teistkordselt 14.06.2018

Hoonestusloa taotlus avaliku veekogu koormamiseks kalakasvatuseks vajaliku rajatisega

Käesolevaga esitame teile hoonestusloa taotluse Saaremaast läänes, Hiiumaast põhjas ja Vormsist põhjas asuva 3 kalakasvatuse kompleksi rajamiseks, milles on kokku kuni 21 kalakasvatuse rajatist (st kompleksides vastavalt 8 + 5 + 8) .

Taotlus on koostatud vastavalt *Veeseaduses* (§ 22⁶) sätestatud nõuetele.

Üldinformatsioon

Ösel Offshore OÜ (aadress Kesknõmme kalakasvatus, Kehila küla, Kihelkonna vald, Saare maakond, 93437, reg nr 14207532) kavandab 3 kalakasvatuse rajatise (sumbakompleksi) rajamist Saaremaast läänes, Hiiumaast põhjas ja Vormsist põhjas asuvas piirkonnas territoriaalmeres sügavuses enamasti üle 50 m. Igasse piirkonda kavandatakse ühte kompleksi, mis koosneb 5 - 8 rajatisest (kokku 21 rajatist). Kasvatatavaks kalaks on forell (vikerforell).

Rajatise (kalakasvatuse sumbakomplektide) piirkondade valikul on arvestatud et:

- sügavus oleks enamasti rohkem kui 50 meetrit;
- tegemist oleks väga hea veevahetusega avamerelise iseloomuga merealaga (vältimaks negatiivset keskkonnamõju);
- asuks väljaspool looduskaitsealasid (asub osaliselt Vilsandi rahvuspargi võimaliku laienduse alal, kuid sellega arvestatakse edasises protsessis);
- asuks väljaspool intensiivseid laevade poolt kasutatavaid alasid;
- asuks töenduslikku kalapüüki mitte takistavalt.

Üldine ülevaade kavandatavatest kalakasvatuse komplekside piirkondadest on esitatud joonistel 2 ja 3.

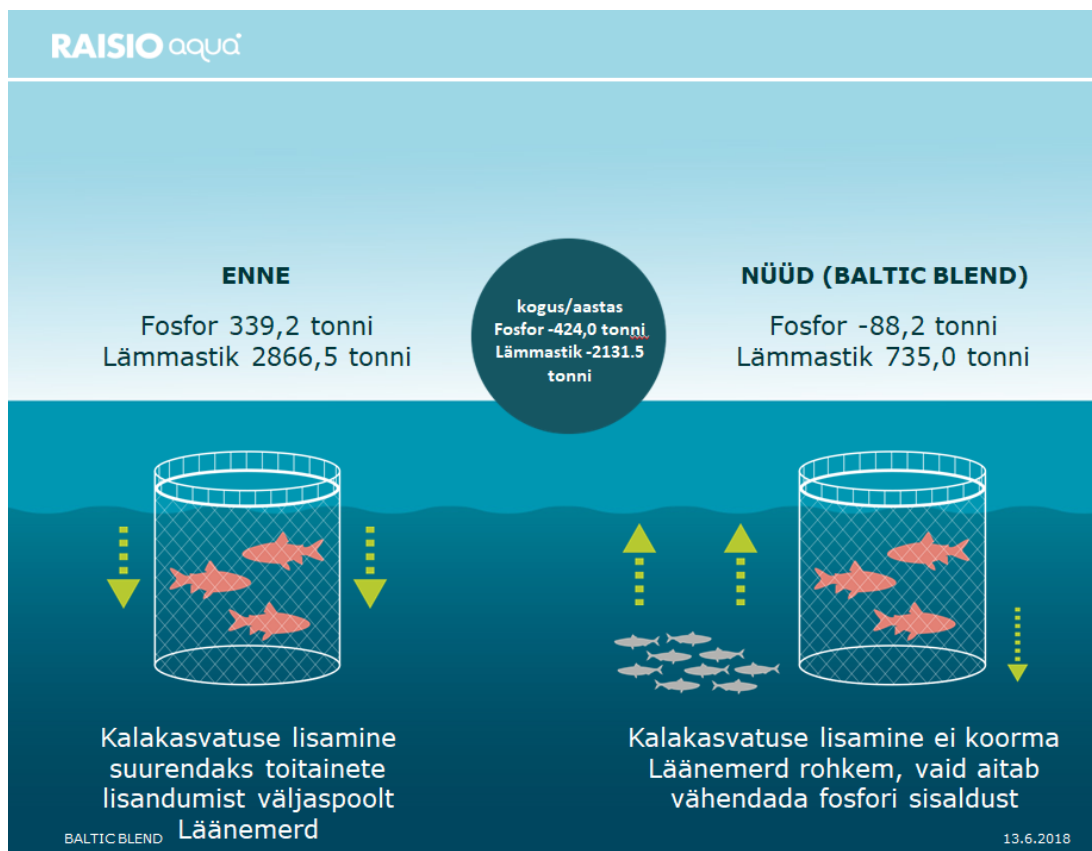
Kalakasvatuses on kavas kasutada kaasaegset ja innovatiivset avamere kalakasvatuse tehnoloogiat. Kalakasvatuse rajatised on sumbaga sarnase põhilahendusega, kuid need on oluliselt kaasajastatud ja suuremamahulised. Täpne eestikeelne terminoloogia ei ole veel välja kujunenud, mistõttu kasutatakse käesolevas taotluses mõistet sump.

Ühe näidisrajatise kõrgus on 68 meetrit ning läbimõõt 110 m, seega on ühe nädissumba ruumala kuni ca 640 tuhat m³. Sumpasid on erinevate suurustega, seega on võimalik tellida nii väiksemaid kui suurema mõõtmelisi sumpasid. Lisaks on võimalik plaanitavaid sumpasid talvel jääkatte esinemise korral ning tormise ilma ajal uputada, et vältida ilmastikust tulenevaid kahjustusi. 3 kompleksi koosseisus kokku on kavas rajada kuni 21 rajatist/sumpa (8+ 5 + 8).

Sumbas olevate kalade asustustiheduseks kavandatakse orienteeruvalt 10 kg/m³ ning kolmes kompleksis (21 sumbas) kokku kavatsetakse kasvatada kuni 73 500 tonni fikerforelli aastas. Rajatavates sumpades on plaanis kasutada uudset lahendust kalakasvanduses olevate kalade toiteks, milleks on Raisioaqua Baltic Blende kalasööt.

Raisioaqua Baltic Blende kasutab lähteainena Läänemerest pärit olevatest kaladest valmistatud kalajahu ja -õli. Siiani on kasutatud kalakasvatustes välisriikidest pärit olevat kalasööta, mille lähteaineks kasutati maailma ookeanidest pärinevatest kaladest valmistatud kalajahu ja -õli. Kasutades kalakasvatuses kohalikku päritolu kalasööta, siis sellest tulenevalt väheneb väljastpoolt tulevate toitainete hulk Läänemeres.

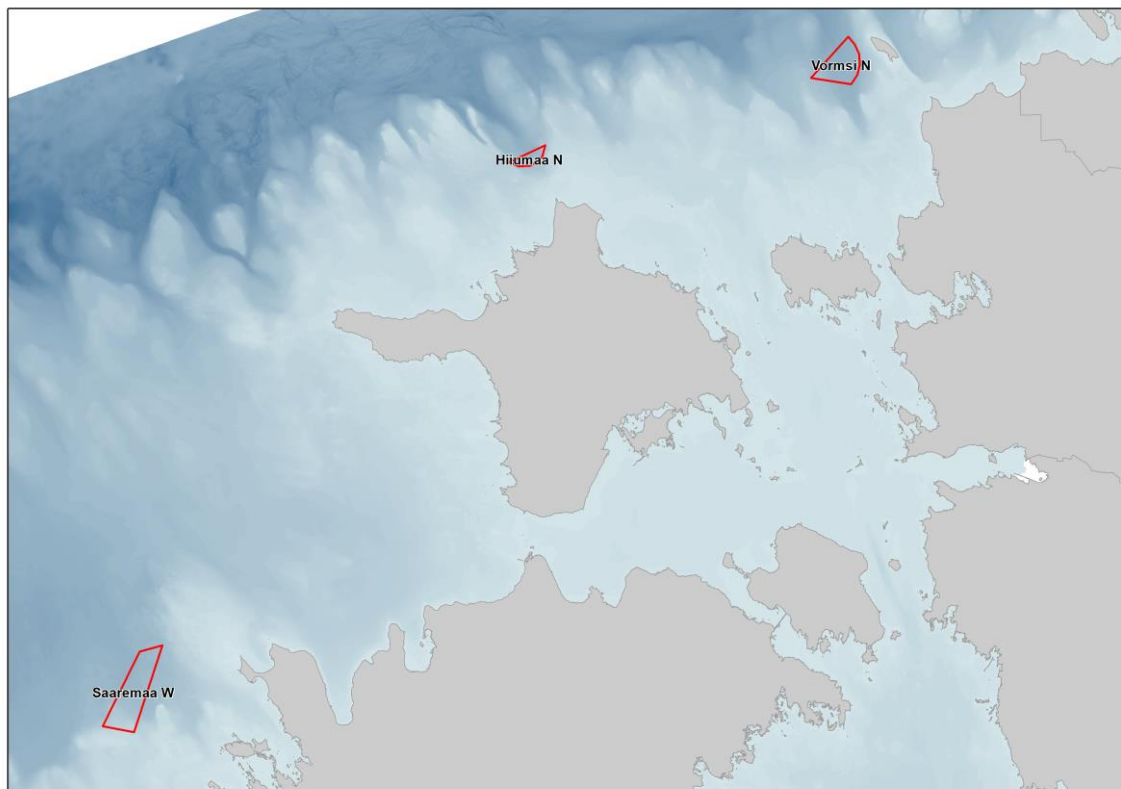
Baltic Blend kasutamisega kalakasvatuses toodanguga 73 500 tonni aastas satuks fosforit varasema (st tavapärase sööt) 339 tonni asemel merevette „miinus“ 88 tonni, ehk merekeskkonnast eemaldatakse 88 tonni fosforit. Lämmastikku satuks merekeskkonda varasema 2866 tonni asemel 735 tonni. Seega Baltic Blende kasutamisel kalakasvanduses ei tekitata fosfori lisakoormust Läänemerele, vaid aitab isegi Läänemeres oleva fosfori ladestumist veekogusse vähendada.

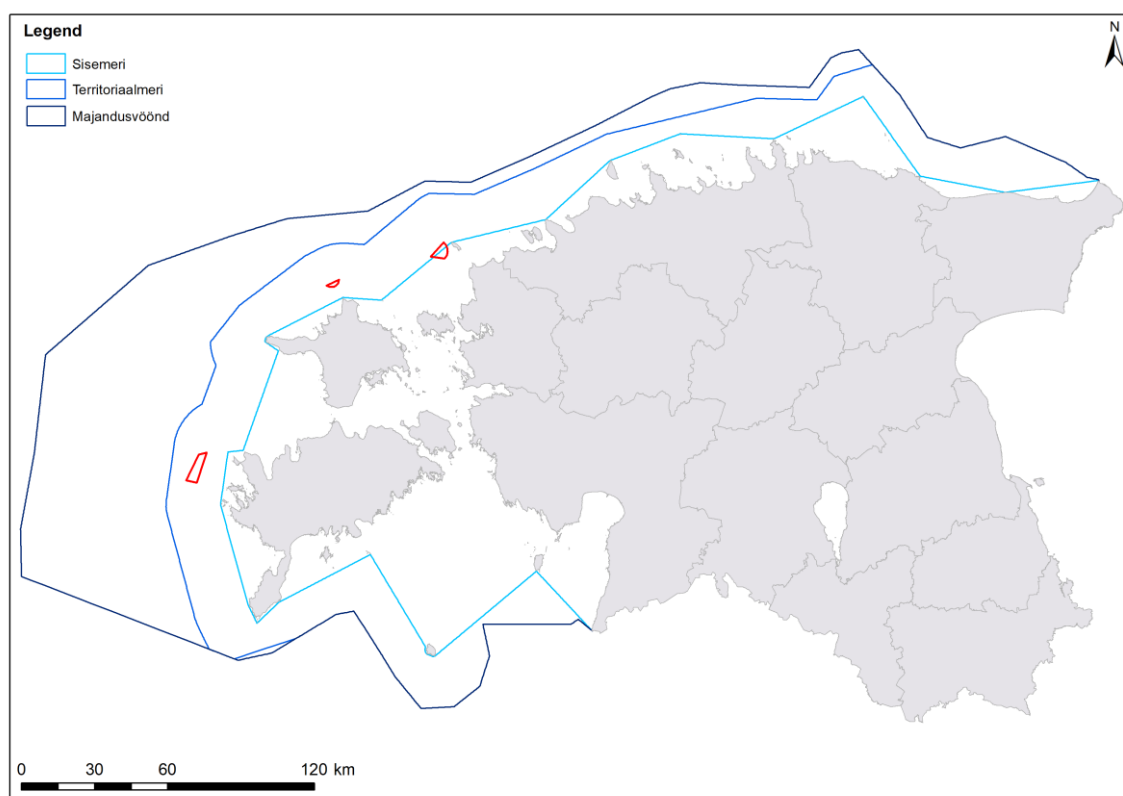
Joonis 1. Kalakasvatuses aastatoodanguga 73 500 tonni tekkiva fosfori ja lämmastiku koormused Läänemeres võrdluses tavapärase sööda kasutuse ja Baltic Blend korral (aluslaidi allikas: Baltic Blend).

Kalakasvatuse rajatiste teenindamine toimub vastavate spetsiaalsete laevadega, mis saavad lähtesadamana kasutada piirkonnas olevaid mitmeid sadamaid.

Kavandatud hoonestusalad jäävad valdavalt rannikuveekogumite alalt välja. Vormsi saarest põhja pool kavandatava sumpade ala jääb Hiiumaa madala rannikuveekogumisse (EE_7), mille seisundiklass on kesine.

Joonis 2. Kalakasvatuse sumbakomplekside asukohad.

Joonis 3. Kalakasvatus komplekside asukohad Eesti territoriaalmeres.

Arvestades ametlikele protseduuridele (sh vee erikasutusloa menetlus ja tõenäoliselt selle osaks olev KMH¹ koos uuringutega) kuluvat aega, ehitusperioodi ja käivitamisfaasi, on prognoositavaks kalakasvatuste kasutuselevõtmise ajaks orienteeruvalt 2021. aasta.

Rajatiste koostoime teiste kalakasvatuse elementidega

Hoonestusloa taotleja on teiste ettevõtete kaudu ja kootöös partneritega kogenud kalakasvataja ja kala töötleja (kalatooted kuni jaekaubanduseni ja HoReCa'ni).

Kalakasvatustes on vajalik parandada efektiivsust ning samas vähendada negatiivset keskkonnamõju ja muid riske. Üheks võimaluseks on kala erinevates kasvufaasides kasutada erinevaid kalakasvatuse lahendusi/elemente. Antud juhul on võimalik kala noorjärkude kasvatamine juba olemasolevates maismaal paiknevates vee retsirkulatsiooni kasutavates kalakasvatustes, seejärel kalade kasvatamine näiteks kuni kaaluni 0,5 kg arendatavas Kesknõmme kalakasvatustes ning viimase etapina kalade kasvatamine kaaluni 2-8 kg avamere sumpades.

Selline kaasaegne lahendus oleks majanduslikult efektiivne, madala keskkonnakoormusega ning looks märkimisväärse arvu erinevaid töökohti kogu väärtusahelas. Lisaks kasu Eesti tarbijale võimalusest tarbida lähipiirkonnas kasvatatud kvaliteetset kala ja suur ekspordipotentsiaal.

Seos strateegiliste arengutega

Kalakasvatus ja laiemalt kogu vesiviljelus on maailmas ja muuhulgas Euroopa Liidus väga oluliseks tunnistatud tegevusvaldkond, mis vähendab survet looduslikele ökosüsteemidele (nt ülepüük) pakkudes samas inimkonnale vajalikku toitu ja muid saadusi merekeskkonnast.

Sinimajandus (*blue growth*)² on Euroopa Liidu pika-ajaline jätkusuutlik meremajandamine strateegia. Merede jätkusuutlik majandamine on Euroopa majanduse oluliseks osaks, mis aitab kaasa majanduskasvule ja innovatsioonile. Sinimajanduses on 5 peamist nn fookusvaldkonda: taastuvenergeetika, biotehnoloogia, turism, vesiviljelus ja maavarad.

Kalakasvatus vesiviljeluse ühe osana on sinimajanduse üheks oluliseks alustalaks Euroopa Komisjoni initsiatiivis, mille eesmärgiks on jätkusuutlikult ära kasutada Euroopa merealade potentsiaali täiendavate töökohtade ja majandusliku kasvu loomiseks. Energia- ja turismimajandus ning maavarad ja biotehnoloogia on ülejäänud valdkonnad, millele nn sinimajanduse algatus tähelepanu pöörab.

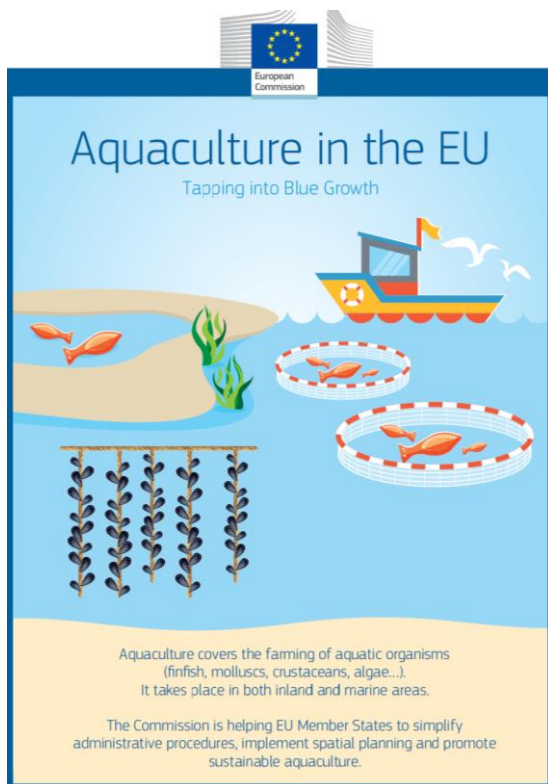
Viidatud EL veebilehel on toodud ära mahukas informatsioon vesiviljeluse kohta. Alljärgnevalt on esitatud lihtsustatud, kuid põhisõnumit väljendav illustratsioon (joonis 4) vesiviljeluse kohta.

Kavandatav avamere rajatiste kasutamine kalakasvatustes (sh koos teiste kalakasvatuse elementidega ja kalatööstusega) sobitub sinimajanduse kontseptsiooniga täielikult.

---

¹ KMH – keskkonnamõju hindamine.

² http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/blue_growth/index_en.htm

Joonis 4. EL sinimajanduse strateegia koduleheküljel

(http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/blue_growth/index_en.htm) esitatud vesiviljeluse arengut visualiseeriv „plakat“.

Ehitise kasutamise otstarve

Kalakasvatuse rajatiste eesmärk on kalakasvatuse arendamine Eesti merealal. Rajatiste otstarve on kalade kasvatamine.

Ehitise maksimaalne kõrgus ja sügavus ning muud olulised tehnilised andmed

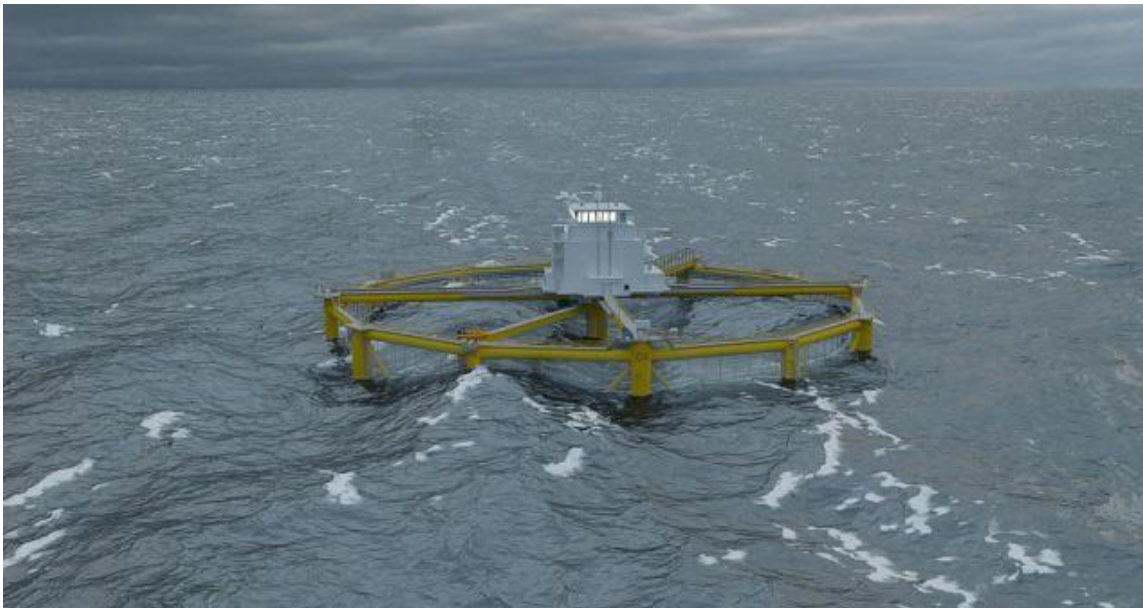
Kavandatakse 3 kalakasvatuse kompleksi rajamist Saaremaast läänes, Hiiumaast põhjas ja Vormsist põhjas asuvas piirkonnas territoriaalmeres sügavuses enamasti üle 50 m. Igasse piirkonda kavandatakse ühte kompleksi, mis koosneb kuni 5 - 8 rajatisest (kokku 21 rajatist).

Kompleksides on kavas kasutada kaasaegset ja innovatiivset avamere tehnoloogiat.

Ühe näidisrajatise kõrgus on 68 meetrit (kuid neid on võimalik rajada ka madalamana) ning läbimõõt 110 m. Kolme sumbakompleksi koosseisus kokku on kavas rajada kuni 21 sumpa.

Tegemist on merepõhja ankurdatud ujuvusega silindrikujulise rajatisega, mille põhistruktuuri moodustab (terasest) taladest/torudest koosnev karkass. Sumbal on mahuti kalatoidu hoidmiseks ning ruumid muude vahendite jaoks (sh päästevahendid, esmased hooldustööde seadmed ja varud jms). Samuti on kompleksis võimalik majutada mehitatud meeskonda.

Sumba veepealne osa on suurusjärgus 10-15 meetri kõrgune.

Pilt 1. Üks võimalikust sumba lahendustest.

Seega on ehitiste maksimaalseks kõrguseks kuni ca 85 meetrit, sellest ca 70 meetrit vee all ja 15 meetrit vee peal.

1 rajatise läbimõõt on kuni 110 meetrit ja mille pindala vastavalt ca 9500 m² (üldistatult ca 1 hektar).

Kuni 21 rajatise summaarne pindala on suurusjärgus 21 hektarit ehk 210 000 m².

Rajatise täpsemad tehnilised parameetrid täpsustatakse edaspidi koostöös tootjaga, kes võttes arvesse konkreetse asukoha asjaolusid (sh sügavus, jääolud, varustatus ja logistika, kalakasvatuse iseloom jms) koostab konkreetse asukoha jaoks sobiva projektlahenduse.

Avaliku veekogu koormatava ala koordinaadid ja koormatava ala suurus ruutmeetrites ning ehitiste arv koormataval alal ning ehitiste ehitusalane pindala

Hoonestusluba taodeldakse Saaremaast läänes (piirkond *Saaremaa W*), Hiiumaast põhjas (piirkond *Hiiumaa N*) ja Vormsist põhjas (piirkond *Vormsi N*) asuva 3 kalakasvatuse kompleksi rajamiseks, kokku kuni 21 rajatise paigaldamiseks (st ehitiste arv ühes kompleksis on 5 -8).

Kuni 21 rajatise summaarne pindala (st ehitiste ehitusalane pindala) on suurusjärgus 21 hektarit ehk 210 000 m².

Rajatiste täpne asukoht selgitatakse välja edaspidi toimuva hoonestusloa menetluse ning täpsustavate uuringute ja insener-tehniliste analüüside käigus. Samuti ei ole arukas mitut rajatist paigutada vahetult üksteise kõrvale. Sellest tulenevalt on käesolevas hoonestusloa taotluses määratletud hoonestusloa piirkonnad, mis on pindalalt ulatuslikumad kui rajatiste lõplik suurus.

Hoonestusloa piirkondade koordinaadid ja pindalad on esitatud alljärgnevalt:

Saaremaa W (pindala 43,6 km²)

1. X = 6476484, Y = 354589
2. X = 6487054, Y = 359805

3. X = 6487938, Y = 363036
4. X = 6475639, Y = 359001

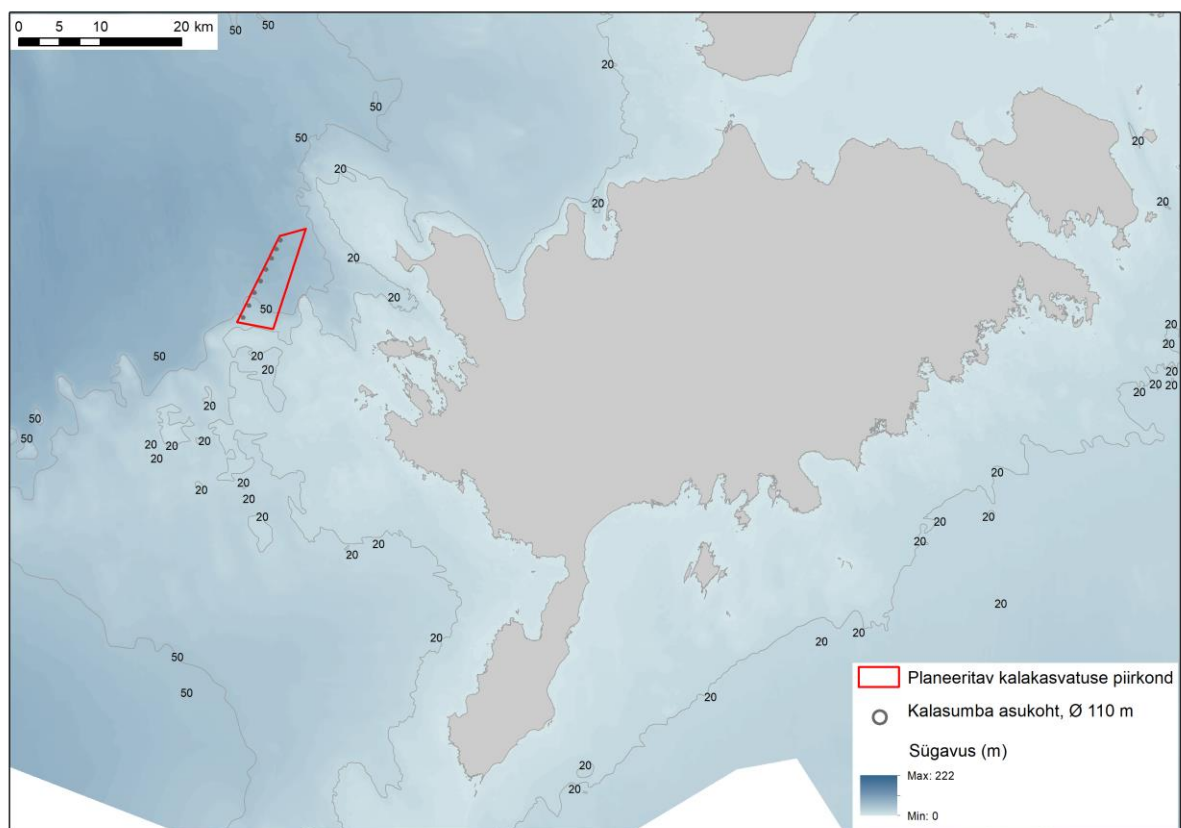
Hiiumaa N (pindala 6,7 km²)

1. X = 6556462, Y = 412221
2. X = 6558836, Y = 417301
3. X = 6557275, Y = 416886
4. X = 6556505, Y = 416203
5. X = 6555942, Y = 415195
6. X = 6555839, Y = 413528

Vormsi N (pindala 25,5 km²)

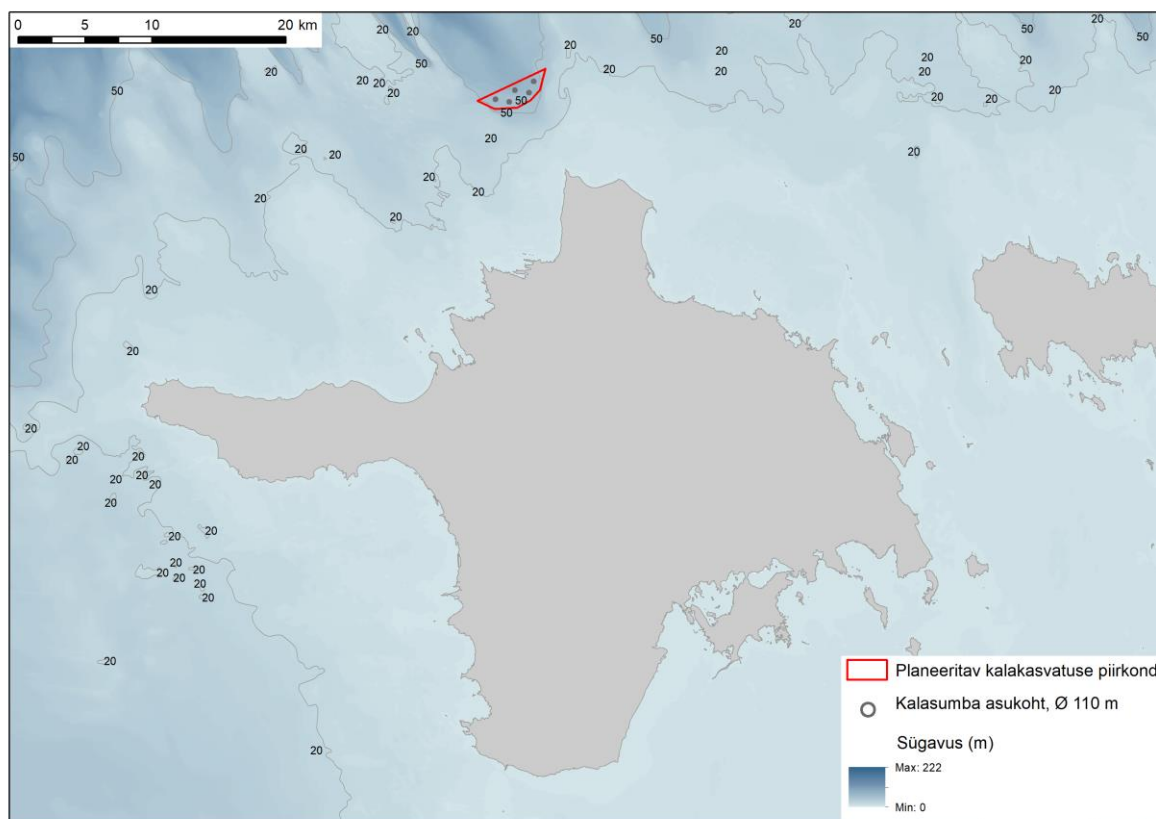
1. X = 6568411, Y = 454985
2. X = 6574230, Y = 460277
3. X = 6573120, Y = 461232
4. X = 6571757, Y = 461822
5. X = 6570310, Y = 461923
6. X = 6568884, Y = 461592
7. X = 6567490, Y = 460717

Joonistel 5-7 on esitatud hoonestusloa piirkonnad.

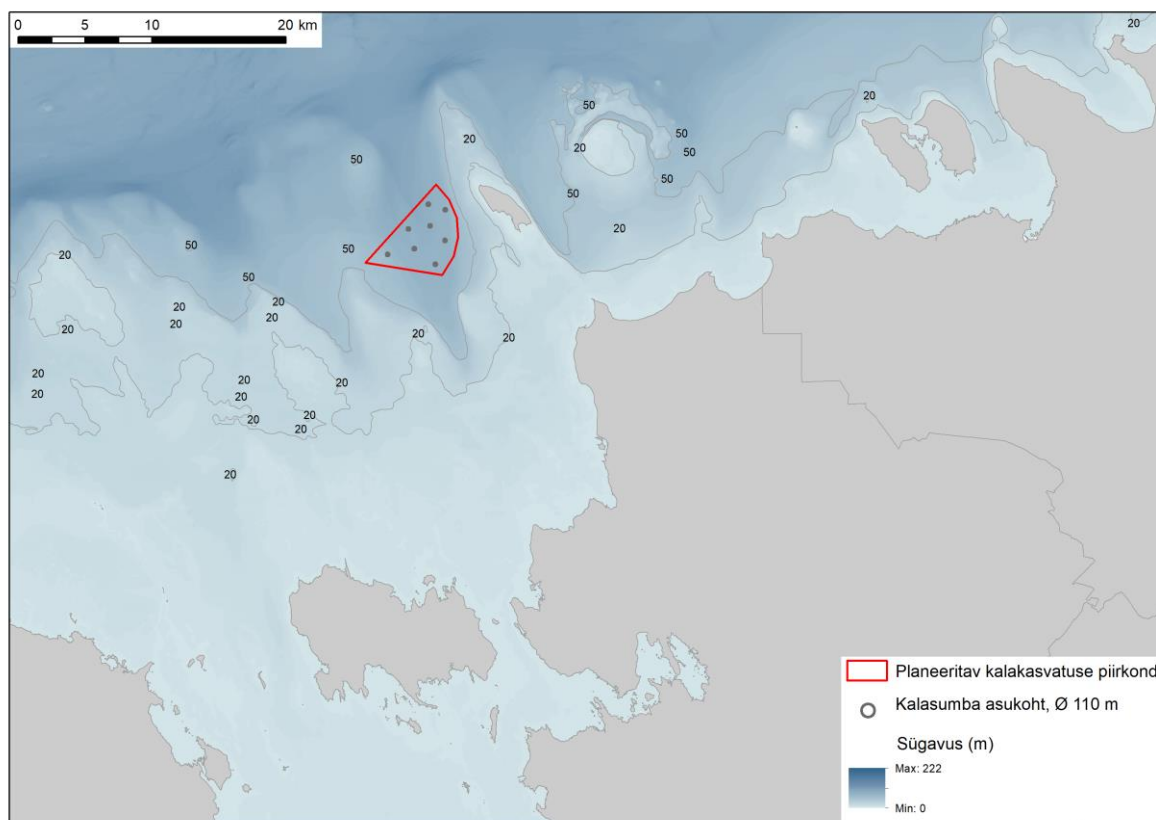

Joonis 5. Hoonestusloa piirkond *Saaremaa W*

Joonis 6. Hoonestusloa piirkond *Hiiumaa N*

Joonis 7. Hoonestusloa piirkond *Vormsi N*

Sõltuvalt edasise projekti arendamise käigus täpsustuvast ruumilisest lahendusest, rajatiste arvust ja insener-tehnilisest lahendusest selgub ka täpne hoonestusloaga avalikus veekogus koormatava ala pindala. Praeguseks teadaolevalt on see pindala kuni 21 hektarit (210 000 m²).

Hoonestusloa asukoha valikus hõlmatud mereala piirkonna (st hoonestusloa piirkond) pindala kokku (st 3 piirkonda) on 75,8 miljonit m² (75,8 km²).

Uuringute kirjeldus, mida soovitakse enne hoonestusloa andmist teha

Hoonestusloa menetlemise protsessis ei ole meie hinnangul vajalik teostada täiendavaid uuringuid.

Lisaks hoonestusloale on vajalikuks loaks vee erikasutusluba, mille osas on otsustajaks ja loa väljastajaks Keskkonnaministeerium/Keskkonnaamet. Kõnealuses mahus kala kasvatamisel tuleb teostada eelhinnang otsustamiseks keskkonnamõju hindamise (KMH) vajalikkuse üle. Arvestades kalakasvatuse mahtu on KMH teostamine väga tõenäoline.

KMH raames viiakse läbi ka vajalikud uuringud (eeldatavasti merepõhi, kalastik, mereimetajad, veekvaliteedi seire ja modelleerimine).

Hoonestusloa taotletav kestus

Ösel Offshore OÜ taotleb hoonestusluba 50 aastaks.

Taotlusele lisatud dokumendid:

Lisa 1. Ösel Offshore OÜ hoonestusloa taotlusele esitatud asjaomaste asutuste ettepanekud ja ettepanekutega arvestamine taotluse täiendamisel

Andro Ots

Juhatuse liige

/allkirjastatud digitaalselt/

Lisa 1. Ösel Offshore OÜ hoonestusloa taotlusele esitatud asjaomaste asutuste ettepanekud ja ettepanekutega arvestamine hoonestusloa täiendamisel.

Asutus	Laekunud seisukohad	Ettepanekutega arvestamine
Keskkonnaamet	<p>Saaremaast läände jääv planeeritav sumbarajatiste asukoht kattub väikesel ulatusel alaga, mille puhul Keskkonnaamet on teinud Keskkonnaministeeriumile ettepaneku (08.04.2009 kiri nr 15-3/09/7929) selle arvamiseks Vilsandi rahvusparki koosseisu Läänemere piiranguvööndina. Eelnõu kohaselt on Vilsandi rahvusparki kaitse-eesmärkideks kaitsta Lääne-Eesti saarestiku rannikumaastiku ja -mere loodust, kaitsealuseid liike ning kultuuripärandit, tagades selle säilimise, taastamise, uurimise ja tutvustamise. Kõnealuse Läänemere piiranguvööndi täpsustatud eesmärgiks on mereelupaikade ja -maastike kaitse. Ala on oluline lindude toitumisalana. Kõnealuse ettepaneku ala piire on võimalik vaadata Maa-ameti looduskaitse kaardirakenduses aktiveerides selleks projekteeritavate alade kihi. Projekteeritava Vilsandi rahvusparki laiendusega tuleb edaspidise projekteerimise käigus arvestada.</p>	<p>Keskkonnaameti ettepanekut võetakse arvesse. Edasise projekteerimise käigus arvestatakse kavandatava Vilsandi rahvusparki laiendusega.</p>
	<p>Hoonestusloa taotluses on täpsustamata, millisesse veekogumisse kavandatud hoonestusalad jäävad. Sumbas kasvatamise puhul toimub kogu sööda kasutusest jääkidena eraldunud toitainete edasikandumine suublasse. Keskkonnaametil puudub hetkel täpsem info Ösel Offshore OÜ kalakasvatusega seotud mahtude kohta (kasutatav söödakogus ja selle toitainete sisaldus jms), samuti ei ole Keskkonnaametile esitatud vee erikasutusloa taotlust kalade kasvatamiseks. Sumpade paigaldamisele järgneva intensiivkalakasvatuse keskkonnavalast mõju (lämmastiku- ja fosforikoormust) ning tegevuse võimalikkust saab ning tuleb hinnata vee erikasutusloa taotluse menetluse käigus, kuna see võib takistada rannikuvee veekogumite hea seisundi saavutamist aastaks 2027. Veeseaduse § 22(5) lg 1 ja 3 kohaselt on hoonestusluba tähtajaline õigus koormata avaliku veekogu piiritletud osa selle põhjaga püsivalt ühendatud ehitisega, kuid see ei asenda teisi seaduses ettenähtud lube, mis on vajalikud hoonestusloa oluliseks osaks oleva ehitise kasutamiseks. Seega kalakasvatuse võimalikkus ja täpsemad tingimused planeeritavates kalakasvatusrajatistes selguvad konkreetse vee erikasutusloa taotluse menetluses.</p>	<p>Kavandatud hoonestusalad jäävad valdavalt rannikuveekogumite alt välja. Vormsi saarest põhja pool kavandatav sumpade ala jääb osaliselt Hiiu madala rannikuveekogumisse (EE_7), mille seisundiklass on kesine. Uute sumpade rajamisel rakendatakse parimat võimalikku tehnoloogiat. Keskkonnaameti ettepanekut on arvesse võetud ja hoonestusloa taotlust on täiendatud kalakasvatusega seotud mahtudega. Vee erikasutusloa taotlus kalade sumpades kasvatamiseks esitatakse Keskkonnaametile edasise hoonestusloa menetluse käigus kui on täpsemalt teada tehnoloogiline lahendus.</p>

Asutus	Laekunud seisukohad	Ettepanekutega arvestamine
	<p>Hoonestusloa taotlusest ei selgu kasutatava sööda kogus, kuid kuna kirjas on, et ühe rajatise kalade kogus on 2500 tonni, siis eeldatavalt on kasutatava sööda kogus üle 200 tonni, millest tulenevalt tuleb koostada keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang. Arvestades kavandatava kalakasvatuse suurust (hoonestusloa taotluse kohaselt on aastane toodang kuni 75 000 tonni kala), sellest tulenevat eeldatavat saasteainete kogust ja kalakasvatuse asukohaks oleva Läänemere halba seisundit, tuleb hoolikalt kaaluda sellise mastaabiga projekti mõju keskkonnale ja töötada välja meetmed keskkonnamõju minimaliseerimiseks. Samuti tuleb analüüsida kavandatava tegevuse ja mereala planeeringute seost (Hiiu maakonna osas on planeering kehtestatud Hiiu maavanema 20.06.2016 korraldusega nr 1-1/2016/114 „Hiiu maakonnaga piirneval merealal maakonnaplaneeringu kehtestamine“, üleriigilise planeeringu mereala teemaplaneering ei ole veel algatatud).</p>	<p>Hoonestusloa taotlust on vastavalt täiendatud, kuna planeeritakse suurte mahtudega kalakasvatust tuleb tõenäoliselt KMH protsess läbi viia. Hiiu maakonna osas kehtestatud mereala planeeringuga arvestatakse edasise planeerimise käigus.</p> <p>Sumbade suurusi, paiknemist ja seal kasvatavate kalade kogus on loa taotluses täpsustatud.</p>
	<p>Hoonestusloa taotlusest ei selgu, mis liiki kalu kavatakse kasvatama hakata. Kui hoonestusloa taotluse menetluse käigus ei algatata keskkonnamõju hindamist, tuleb hoonestusloa taotluse menetluse käigus teostada uuringud, mille tulemuste alusel on võimalik otsustada, kas kavandatud asukohtade tingimused on üldse sobilikud kalakasvatuseks.</p>	<p>Kasvatatavaks kalaks on forell (vikerforell). Hoonestusloa taotlust on vastavalt täiendatud.</p>
	<p>Hoonestusloa taotluses toodud andmed kavandatava sumba mõõtude ja ruumala kohta ei klapi, mistõttu ei ole ilmselt õige ka ruumalaga seotud kalade kogus. Keskkonnaamet palub andmeid täpsustada.</p>	<p>Hoonestusloa taotluses on väljatoodud sumba mõõdud ja korrigeeritud ruumala ning ühes sumbas kasvatavate kalade kogust.</p>
	<p>Hoonestusloa taotluse kohaselt on planeeritava 30 sumba jaoks vaja u 30 ha suurust ala, kuid hoonestusloa taotlusega reserveeritakse praegu kokku 515 km² suurune ala, mis moodustab 1/1700 tegelikust vajaminevast pindalast ja on ebaproportsionaalselt suur.</p>	<p>Sumpade lõplik paigutus sõltub mitmetest parameetritest, mida on täna keeruline lõplikult prognoosida. Seetõttu taotletakse sumpade asukoha ala varuga. Hilisemates planeeringuetappides täpsustatakse sumpade paigutust</p>
Keskkonna-ministeerium	<p>Selleks, et kavandatud tegevusega ei halvendataks või kahjustataks mereala seisundit on Keskkonnaministeeriumi hinnangul otstarbekas läbi viia</p>	<p>KMH raames hinnatakse kavandatava tegevuse mõju mereökosüsteemile tervikuna. Keskkonnamõjude</p>

Asutus	Laekunud seisukohad	Ettepanekutega arvestamine
	<p>keskkonnamõjuhindamine võimalikult varases arendusetapis. Keskkonnamõjuhindamise raames tuleb arvestada Eesti merestrateegia erinevates aruannetes (http://www.envir.ee/et/merestrategiea) toodud mereala seisundit puudutava andmestikuga ning vajadusel veemajanduskavades tooduga. Lisaks oleme arvamisel, et kuna planeeritavate alade kohta puuduvad täpsemad andmed elupaikade kohta, tuleb see info koguda ning arvesse võtta mõjude hindamisel.</p>	<p>hindamisel võetakse arvesse kehtivaid ja koostatavaid mereala strateegiaid ja planeeringuid. Täiendavate uuringute vajadus selgub KMH protsessi käigus.</p>
Maaelu-ministeerium	<p>Maaeluministeeriumi ühe tegevusena kavandatakse ja viiakse ellu Eesti kalanduspoliitikat, mille eesmärgiks on arendada kalamajandust ja suurendada selle valdkonna konkurentsivõimet. Maaeluministeeriumi vastutusalasse kuulub nii kutseline kalapüük kui ka vesiviljelussektori korraldamine, mille üks tegevusharu on kalakasvatus. Maaeluministeerium on seisukohal, et Eestis on vesiviljelus pikas perspektiivis jätkusuutlik tegevusala.</p> <p>Täpsustame, et kavandatavad kalakasvanduskompleksid asuksid Vormsi põhjaosas Eesti Vabariigi territoriaalvees määratletud väikeses püügiruudus nr 227, Saaremaa lääneosas Eesti Vabariigi territoriaalvees määratletud väikeses püügiruudus nr 369 ning Hiiumaa põhjaosas Eesti Vabariigi territoriaalvees määratletud väikestes püügiruutudes nr 290 ja nr 282.</p> <p>Planeeritud kolme kalakasvatus-kompleksi rajamise hoonestusloa menetluse algatamist. Samas on Maaeluministeeriumile väga oluline, et kalakasvanduste planeerimisel ning nende võimalikul rajamisel säiliks kalurkonnale ka edaspidiselt praegused kalapüügivõimalused. Seetõttu tuleb kindlasti vältida konfliktolukordasid kalapüügi ja rajatavate kalakasvanduste vahel, ning arvestada tehniliste lahenduste väljatöötamisel loodusliku kalavaru mittekahjustamise vajadusega.</p>	<p>Maaeluministeeriumi seisukohtasid võetakse arvesse ja edasise kavandamise/KMH käigus valitakse sumpade lõplikud asukohad koostöös protsessi osapooltega, sh Maaeluministeeriumiga.</p>
Muinsuskaitse-amet	<p>Saaremaast läänes jäävad koormatava ala alla kultuurimälestis rgnr 30725 ja rgnr 30726, mis on ühtlasi merehauad, Vormsist põhjas on algatatud kaitse alla võtmise menetlus vraki koordinaatidel 59:15.494, 23:15.705 osas. Arvestades planeeritavate sumbakomplektide mahtusid, on eeldatavalt tegemist olulise keskkonnamõjuga, mis võib</p>	<p>KMH raames viiakse läbi vajalikud uuringud tegevusega kaasnevate mõjude hindamiseks, sh vajadusel allveearheoloogiline uuring, et välja selgitada veealuse kultuuripärandi olemasolu.</p>

Asutus	Laekunud seisukohad	Ettepanekutega arvestamine
	<p>seada ohtu kultuurpärandi vastavalt KeHJS § 22. Seetõttu on vajalik algtada keskkonnamõjude hindamine vastavalt VeeS 22⁷ lg 7 p 2. Kalakasvatuse sumbakomplekside asukohtade määramisel on oluline arvestada veealuste mälestistega ja välja selgitada kultuuripärandi olemasolu kui olulise tähendusega asjaolu ning ühtlasi on see vajalik pikaajalise tegevuse läbiviimisel merepõhjas tagamaks olemasoleva, kuid hetkel teadmata veealuse kultuuripärandi säilimine (HMS § 3, § 4, MuKS 40 lg 5). Seetõttu on enne kaevandamisloa andmist vajalik välja selgitada veealuse kultuuripärandi olemasolu planeeritava kalakasvatuse ja selle poolt mõjutataval alal allveearheoloogilise uuringu abil.</p> <p>Allveearheoloogilise uuringu eesmärk on veealuste kultuuriväärtusega asjade ja kultuurikihi otsimine ja tuvastamine, lokaliseerimine, dokumenteerimine ja nende seisundi ja säilimise ulatuse väljaselgitamine. Allveearheoloogilist uuringut võib läbi viia vaid Muinsuskaitseameti vastava tegevusloaga ettevõtja (MuKS § 34 lg 4, § 36).</p> <p>Allveearheoloogilise uuringu tegevuskava kooskõlastab ja loa uuringuks väljastab Muinsuskaitseamet (MuKS § 34 lg 3).</p> <p>Eelnev allveearheoloogiline uuring kultuuriväärtusega objektide kindlakstegemiseks ennetab mainitud leidude kahjustamist või hävitamist kalakasvatuse rajamise käigus ning samuti tööde peatamist kultuuriväärtusliku leiu korral (MuKS § 443).</p>	<p>Saaremaa ala vähendamise tõttu ei asu kultuurimälestised enam vaadeldavas alas.</p>
<p>Rahandus-ministeerium</p>	<p>Märgime, et veeseaduse (VeeS) § 22⁸ lg 2 punkti 2 kohaselt keeldub pädev asutus hoonestusloa menetluse algatamisest juhul, kui taotletaval alal on algatatud planeering ja planeerimismenetlus ei ole lõppenud. Kuna Vabariigi Valitsus algatas 25.05.2017 mereala planeeringu koostamise kogu Eesti merealale, ei saa Tehnilise Järelevalve Amet veeseadusest tulenevalt hoonestusloa menetlust algatada. Küll aga sätestab veeseadus sellest reeglist ka erandi. Nimelt ei kohaldata VeeS § 228lõike 3 järgi VeeS § 22⁸ lg 2 punkti 2, kui taotleja on nõus, et hoonestusloa antakse VeeS § 22¹lõikes 4 sätestatud kehtivusajaga.</p> <p>Eelnevast tulenevalt teeme Tehnilise Järelevalve Ametile ettepaneku küsida taotleja nõusolekut VeeS § 22¹ lõikes 4 sätestatud tähtaja osas. Kui taotleja on nõus nimetatud tähtajaga, teeme ettepaneku</p>	<p>Hoonestusloa taotleja on 13.07.2017 kirjaga kinnitatud TJA-le oma seisukohta järgnevalt: Hoonestusloa taotlejana nõustume VeeS § 2211 lõikes 4 sätestatud kehtivusaja rakendamisega kuni 1 aasta peale planeeringu kehtestamist ning ühtlasi anname teada, et vastavalt Teie poolt kirjas viidatuna taotleme pärast mereala planeeringu kehtestamist hoonestusloa pikendamist kuni 50 aastaks.</p>

Asutus	Laekunud seisukohad	Ettepanekutega arvestamine
	<p>algatada hoonestusloa menetlus paralleelselt mereala planeeringu koostamisega ning käsitleda hoonestusloa eset kui ühte huvi Eesti merealal. Kui paralleelselt toimuvate mereala planeeringu ja hoonestusloamenetluse käigus nii selgub, on võimalik kavandatav tegevus ellu viia.</p> <p>Palume Tehnilise Järelevalve Ametil aga silmas pidada, et hoonestusloa menetluse algatamine paralleelselt mereala planeeringu protsessiga ei anna taotlejale nendel merealadel kalakasvatuserajamiseksõigust. Planeeringu koostamise käigus võib ilmned, et need alad on sobivamad näiteks meretranspordi või energiatootmise seisukohast. Vastava riski teadvustamiseks sisaldubki veeseaduses peale mereala planeeringu algatamist algatatud hoonestuslubadele lühem tähtaeg ning taotluse esitaja nõusoleku nõue. Mereala planeeringu koostamisel saab aga kalakasvatuse käsitleda kui üht kindlat huvi taotluses märgitud merealadel, mille sobivust merealaplaneeringu koostamise käigus ja hoonestusloa menetluse käigus analüüsitakse. See eeldab ühtlasi ka Tehnilise Järelevalve Ameti ja Rahandusministeeriumi aktiivset koostööd mõlema menetluse läbiviimisel.</p>	
Veeteede Amet	<p>Esmane seisukoht:</p> <p>Veeteede Ameti hinnangul jäävad Saaremaast läänes ja Hiiumaast põhjas olevad kalakasvatuse kompleksid intensiivse laevaliiklusega piirkonda. Samuti juhime tähelepanu, et Vabariigi Valitus algatas oma 25.05.2017 korraldusega nr 157 üleriigilise planeeringu Eesti merealal ja sellega piirneval rannikualal, samuti majandusvööndi teemaplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise.</p> <p>Tulenevalt eelnevast ja veeseaduse § 22⁸ lõikest 2, teeme ettepaneku hoonestusloa menetluse algatamata jätmiseks ning käsitleda toodud kalakasvatuste asukohti üleriigilise Eesti merealade teemaplaneeringuga.</p>	<p>Esmane vastus:</p> <p>Edasise sumpade planeerimisel arvestatakse algatatud üleriigilise merealade planeeringuga. Kavandatava tegevuse etapid kooskõlastatakse asjaomaste asutustega ja seega ei viida tegevust läbi vastuolus Eesti mereala planeerimise eesmärkidega.</p>

Asutus	Laekunud seisukohad	Ettepanekutega arvestamine
	<p>Täiendatud seisukoht:</p> <p>Edastame veeliikluse seisukohast võimalikud alad kalakasvatuse komplekside jaoks.</p> <p>Teie tingimustele vastavaid alasid läänerrannikule on keeruline leida kuna tegemist on intensiivse veeliikluse piirkonnaga.</p> <p>Veeliiklus on erinevatel aastaaegadel erinev, näiteks sügisel on näha kalalaevade traalimise AIS jälgi. Sellega tuleb samuti arvestada, et näiteks Vormsi N alasse jääb tegelikult kalalaevade traalimisala.</p> <p>Pildid on mõõtkavas 1 : 200 000. Meie poolt pakutavad alad on märgitud rohelisega.</p>	<p>Täiendatud vastus:</p> <p>Hoonestusloa taotleja nõustub Veeteede Ameti poolt pakutavate aladega.</p> <p>Vähenenud alade tõttu on vähendatud ka sumpade arvu.</p>